

TOELICHTING RIJKSFACTUUR 2021

In deze notitie over de Rijksfactuur 2021 vindt u een korte toelichting per basisregistratie/voorziening op met name de gehanteerde verdeelsleutels en de besluitvorming daarover.

BASISREGISTRATIES ADRESSEN EN GEBOUWEN (BAG)

De bijdrage in de kosten van de Basisregistraties Adressen en Gebouwen van € 267.000 wordt, zoals op 31 oktober 2008 in de Ledenvergadering afgesproken, via de verdeelsleutel 45-55¹ over de waterschappen verdeeld.

BASISREGISTRATIE HANDELSREGISTER (HR)

De kosten van het Handelsregister worden zoals afgesproken in de Ledenvergadering van 2 juli 2010 via de verdeelsleutel 45-55 over de waterschappen verdeeld. Het structurele bedrag van € 148.000 was door een besluit van de Ledenvergadering van 16 december 2016 voor de jaren 2017, 2018 en 2019 verhoogd naar € 176.036 in verband met de noodzakelijke innovatie van het Handelsregister. Eind 2017 heeft het ministerie echter besloten het innovatietraject stop te zetten wegens het achterwege blijven van de financiële bijdrage van enkele afnemers. Zodoende wordt vanaf 2018 weer het oorspronkelijke bedrag van € 148.000 over de waterschappen verdeeld.

BASISREGISTRATIE TOPOGRAFIE (BRT)

De bijdrage in de kosten van de Basisregistratie Topografie, van € 667.000, wordt zoals afgesproken op 31 oktober 2008 in de Ledenvergadering, via de verdeelsleutel 'oppervlakte van het beheergebied' over de waterschappen verdeeld.

BASISREGISTRATIE WOZ EN DE KOSTEN VAN DE LANDELIJKE VOORZIENING WOZ

Waterschappen betalen net zoals het Rijk en de gemeenten een bijdrage voor de uitvoering van de Wet WOZ, met name voor de waardering van gebouwde objecten door de gemeenten. Op grond van het 'Uitvoeringsbesluit gegevensuitwisseling en kosten-verrekening Wet WOZ' was de bijdrage in 2009 € 21,8 miljoen en is dit bedrag met ingang van 2010 jaarlijks geïndexeerd met een prijsmutatie en een volume-opslag. Deze indexering is een invulling van de stijging van de WOZ-uitvoeringskosten. In het jaarlijkse bestuurlijk overleg over de Wet WOZ met het kabinet van 14 september 2016 heeft de Unie aangegeven deze indexering niet langer terecht te vinden, omdat de WOZ-uitvoeringskosten niet meer stijgen. Sinds dat moment heeft de Unie hierover met BZK overlegd. In dit overleg is politieke besluitvorming over dit punt tijdens de Voorjaarsnota 2017 voorbereid. Resultante is dat de minister van BZK ons in juli 2017 heeft toegezegd dat de indexatie in twee jaar wordt afgebouwd: 50% verdwijnt in 2018 van de factuur en 50% in 2019. Hierdoor was de bijdrage van de waterschappen in 2019 € 21,8 miljoen, waar deze in 2017 nog € 26,9 miljoen was. Wat betreft de bijdrage voor het jaar 2021 heeft de Unie het Rijk bereid gevonden om de waterschappen een eenmalige verlaging van € 2 miljoen te geven. Omdat het Rijk deze tegemoetkoming uit de begroting 2020 heeft gefinancierd, is deze gegeven de Rijksbegrotingsregels al in 2020 uitbetaald aan de waterschappen. Op de Rijksfactuur 2021 staat dan ook de 'normale bijdrage van € 21,8 miljoen. Effectief betalen de waterschappen over 2021 € 19,8 miljoen.

De CBCF heeft op 8 december 2017 vastgesteld dat de verdeling van de totale bijdragen over de waterschappen moet plaatsvinden op basis van het aantal WOZ-objecten op 1-1-2017 per waterschapsgebied. Deze verdeling wordt ook gebruikt voor de verdeling van de bijdrage van de waterschappen aan de Landelijke Voorziening WOZ, die in 2021 € 513.115 bedraagt. In 2020

¹ De verdeelsleutel 45-55 staat ook bekend als de 'Uniecontributieverdeelsleutel' en houdt in dat 45% van het bedrag gelijkelijk verdeeld wordt over de waterschappen en dat 55% van het bedrag wordt verdeeld over de waterschappen op basis van de geraamde belastingopbrengsten in het jaar voorafgaand aan het inningsjaar.

betaalden de waterschappen nog € 435.667. Deze verhoging wordt vooral veroorzaakt door het opnemen van een extra bedrag van € 500.000,- in verband met de eventuele doorbelasting van de kosten van Publieke Dienstverlening Op de Kaart (PDOK). Een en ander vloeit voort uit de aanzegging vanuit het ministerie van BZK en het Kadaster dat de Waarderingskamer voor het gebruik van PDOK voor het WOZ-waardeloket een bedrag van € 300.000,- tot € 500.000,- per jaar zou moeten gaan betalen. De waterschappen betalen 15% van deze extra kosten, de Belastingdienst 40% en de gemeenten 45%.

BASISREGISTRATIE KADASTER (BRK)

De bijdrage in de kosten van de Basisregistratie Kadaster van € 2.882.632 wordt zoals afgesproken in de CBCF-vergadering van 27 januari 2012 op basis van bevroren gebruik verdeeld. Zoals afgesproken in de CBCF van 2 september 2014 worden de bedragen die in 2014 nog in rekening werden gebracht bij de belastingkantoren nu in rekening gebracht bij de waterschappen. Dit betekent dat de waterschappen de bijdrage van hun belastingkantoor betalen volgens de verdeelsleutel van het belastingkantoor. Het is aan de waterschappen om te bepalen of zij met hun belastingkantoor afspraken maken over het doorbelasten van deze kosten.

INVESTERINGSPOST GENERIEKE DIGITALE INFRASTRUCTUUR (GDI)

Om de structurele tekorten binnen de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI) op te lossen, is in de Ministerraad van 5 maart 2015 afgesproken dat alle departementen en medeoverheden via een verdeelsleutel de benodigde middelen opbrengen. In de afsluitende vergadering van het Nationaal Beraad Digitale Overheid d.d. 17 januari 2018 is besloten om deze 'Aanvullende Post' voort te zetten voor (door)ontwikkeling van generieke digitale voorzieningen en innovatie. De middelen zijn naar een apart artikelonderdeel op de begroting van het ministerie van BZK overgeboekt, de Investeringspost genaamd. Dit betekent dat de waterschappen vanaf 2015 een structurele bijdrage leveren aan de GDI. Tussen decentrale overheden is onderling besloten om de volgende verdeelsleutel te hanteren voor hun structurele bijdragereeks zoals in de Ministerraad besloten: gemeenten 75%, provincies 15%, waterschappen 10%. De bijdrage van de waterschappen aan de Investeringspost is gestegen van € 420.000 in 2019 naar € 447.851 in 2020. Deze stijging wordt veroorzaakt door een toename van de totale omvang van de Investeringspost op de begroting van het ministerie van BZK. De bijdrage is in 2021 gelijk gebleven en wordt via de verdeelsleutel 45-55 over de waterschappen verdeeld. Over deze verdelingswijze is in 2015 besloten door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en dit is sindsdien ongewijzigd gebleven.

NIET TRANSACTIEGERICHTE VOORZIENINGEN GDI

De GDI kent enkele "niet transactiegerichte voorzieningen", die niet via een 'prijs per tik' aan afnemers in rekening worden gebracht, maar via een vast bedrag per sector. Deze voorzieningen zijn: overheid.nl, Digitaal Ondernemersplein, standaardenlijst/Forum, NORA, de Stelselvoorzieningen (Stelselcatalogus, Digimelding, Digikoppeling en Digilevering), het afsprakenstelsel Elektronische Toegangsdiensden (ETD), eID, Diginetwerk, MijnOverheid voor Ondernemers, Samenwerkende Catalogi, PKI overheid, en Digoegankelijkheid. De totale kosten voor beheer en exploitatie van deze niet transactiegerichte voorzieningen door Logius zijn gestegen. Na positief advies van de Programmeringsraad Logius d.d. 12 november 2020 heeft de eigenaar het "Beheer en exploitatie GDI-voorzieningen Logius Jaarplan 2021" en daarmee de bijdrage van de waterschappen voor de niet transactiegerichte voorzieningen vastgesteld op € 337.000 exclusief BTW. Na aftrek van € 4070 voor de teruggave van vorig jaar en inclusief BTW komt de bijdrage van de waterschappen voor de niet transactiegerichte voorzieningen in 2021 uit op € 402.845.

PIANOO, EXPERTISECENTRUM AANBESTEDEN

PIANOO heeft als taak inkopen en aanbesteden bij alle overheden te professionaliseren. Het instellingsbesluit PIANOO is geëindigd op 31 december 2015. Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat voelt een verantwoordelijkheid om dit expertisecentrum te behouden maar alleen wanneer de stakeholders (Rijk, gemeenten, provincies, waterschappen en grote opdrachtgevers) bereid zijn om ook hun bijdragen hieraan te leveren. Hiertoe heeft de CBCF op 25 september 2015 ingestemd met een jaarlijkse bijdrage van € 50.000 aan PIANOO, te incasseren via de Rijksfactuur. De bijdrage per waterschap ontstaat door dit bedrag te delen door het aantal waterschappen.

LANDELIJKE VOORZIENING DIGITAAL STELSEL OMGEVINGSWET (DSO-LV)

Een belangrijk instrument om de Omgevingswet te laten functioneren is de Landelijke Voorziening van het DSO. Deze voorziening is de afgelopen jaren onder verantwoordelijkheid van het Rijk en met inbreng van de decentrale overheden fasegewijs ontwikkeld en wordt door het Kadaster beheerd. In het Bestuursakkoord implementatie Omgevingswet uit 2015 en het 'Hoofdlijnenakkoord financiële afspraken stelselherziening' uit 2016 is vastgelegd dat de overheden samen verantwoordelijkheid nemen voor het beheer en daaraan meebetalen. Volgens de beheerovereenkomst, waarmee de Ledenvergadering op 14 december 2018 heeft ingestemd, betalen de waterschappen gezamenlijk met ingang van 2020 in de eerste jaren € 1,3 miljoen per jaar, exclusief indexatie. Via de Rijksfactuur van vorig jaar is deze bijdrage voor het eerst in rekening gebracht en nu gebeurt dat dus voor de tweede keer. De bijdrage over 2020 bedroeg € 1.320.800 en bedraagt nu € 1.340.612. Het verschil is de afgesproken indexatie. De Ledenvergadering heeft op 14 juni 2019 besloten dat de verdeling van totale bijdrage over de waterschappen gebeurt met de verdeelsleutel 45-55.

BIJDRAGE VOOR DE WATERSCHAPSVERKIEZINGEN 2023

De waterschapsverkiezingen worden tegelijk met die voor provinciale staten eenmaal per vier jaar door de gemeenten georganiseerd. De waterschappen zijn wettelijk verplicht de extra kosten die gemeenten maken voor de waterschapsverkiezingen te betalen. De Unie heeft met de ministeries van BZK en IenW afgesproken dat de waterschappen voor de verkiezingen van 2023 en daarna, jaarlijks 25% van de kosten vooraf gaan betalen via de Rijksfactuur. Daarbij is tevens vastgesteld dat de bijdrage voor de verkiezingen in 2023 in totaal € 11,2 miljoen is. Het voorgaande betekent dat voor de verkiezingen van 2023 in 2020, 2021, 2022 en 2023 ieder jaar € 2,8 miljoen wordt betaald. Dit bedrag stond vorig jaar daarom voor het eerst op de Rijksfactuur en nu dus voor de tweede maal. De CBCF heeft op 10 mei 2019 besloten dat het totaalbedrag over de waterschappen wordt verdeeld op basis van het aantal kiesgerechtigden van de verkiezingen die in 2019 zijn gehouden.